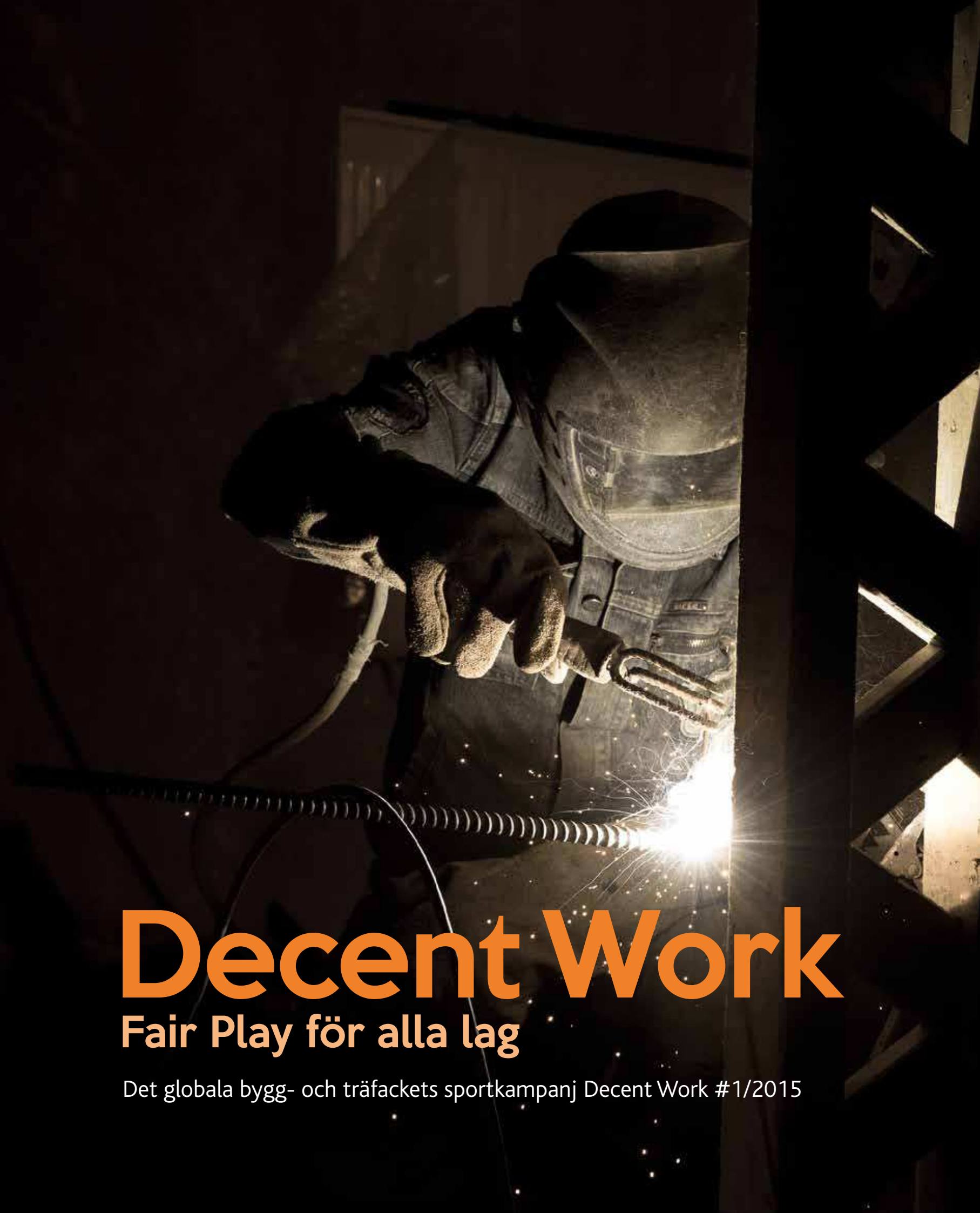

Decent Work

Fair Play för alla lag

Det globala bygg- och träfackets sportkampanj Decent Work #1/2015

**DEN 2 DECEMBER
2010 TRÄFFADES
EXEKUTIVKOMMITTÉN
I FIFA, FOTBOLLENS
VÄRLDSORGANISATION.**

**DE 22 ÄLDRE MÄNNEN
UTSÅG RYSSLAND TILL VÄRD
FÖR FOTBOLLS-VM 2018
OCH QATAR TILL VÄRD
FÖR VM 2022.**

BESLUTEN TAS I SLUTNA RUM. DET VI VET ÄR ATT DET HANDLAR OM PENGAR, MYCKET PENGAR.

När herrarna som bestämmer i Fifa träffas sker det i slutna rum. Vi vet alltså inte hur det gick till när de två arrangörsländerna valdes. Vi kan bara spekulera, grundat på återkommande anklagelser om mutor och andra tjuvtricks, att de åldrade herrarna hoppades på rikedom och lyx.

Det vi vet är att det handlar om pengar. Avgörande är sponsoravtal, medierättigheter, regimer som går med på att ge Fifa och sponsorerna skattefrihet och andra exklusiva rättigheter.

Besluten har kritiserats. Både Ryssland och Qatar har anklagats för oegentligheter i samband med ansökningarna. Rysslands värdskap har ifrågasatts efter landets agerande i Ukraina. Beslutet att låta Qatar arrangera VM anses äventyra spelarnas hälsa. Det är farligt att spela matcher i 45 graders värme, en vanlig sommartemperatur i Gulfstaten.

Globala sportevenemang, som fotbolls-VM, är en källa till drömmar. En sulfint av Neymar, en frispark av Pirlo eller en spektakulär räddning av Neuer får miljoner ungar att gång på gång försöka upprepa det de sett på VM-arenorna.

Investeringarna inför tävlingarna väcker också drömmar om jobb och förbättrade levnadsvillkor. Miljontals migrantarbetare från Centralasien söker sig till Ryssland för att vara med och bygga inför VM 2018. De som bygger i Qatar kommer från Nepal, Indien, Bangladesh och andra länder i södra Asien. Det globala bygg- och träfacket har nu, sedan förberedelserna för VM 2010 i Sydafrika, ställt krav på Fifa och andra idrottsorganisationer liksom på arrangörsländerna. Vi menar att det är självklart att Fair Play ska gälla för alla lag, också arbetslagen som bygger.

Den fackliga sportkampanjen har varit framgångsrik på många sätt. Nya medlemmar har strömmat till i Sydafrika, Brasilien och Ukraina. Strejker och andra aktioner har gjort att arbetsvillkoren förbättrats. Sportens vinstdrivande organisationer, som Fifa, Uefa och IOK ställer detaljerade krav på arrangörsländerna. Men de vägrar envist att ställa krav på grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet. Deras attityd leder till krossade drömmar, mänskliga tragedier och växande motsättningar. De offrar tusentals människoliv, just nu, i Ryssland och i Qatar. Världens byggnadsarbetare kräver Fair Play.

**INGET VM OCH INGA
OLYMPISKA SPEL UTAN
FACKLIGA OCH
MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER.**

“DET ÄR KAOS DÄR INNE, DET HAR DET VARIT HELA TIDEN”

Zenit Arena, VM-arenan i S:t Petersburg ligger på Krestovskyön, med utsikt över Finska viken. Att ta sig från bygget till tunnelbanan kräver en kilometerlång promenad genom en park, till stationen. De flesta av byggnadsarbetarna som kommer ut genom vändkorset i det blå planket som omgärdar arbetsplatsen har brått, de vill hem. Men Natalia tar sig tid för en pratstund.

– Det är kaos där inne, det har det varit hela tiden, säger hon.

Hon arbetar med service åt byggnadsarbetarna och träffar många av dem varje dag.

– De är upprörda över det mesta. Men särskilt över bristen på vatten och att allt för många delar på dusch- och tvättmöjligheter.

Natalia har varit på bygget sedan starten. Hon har varit med om alla stopp och ändringar som miljardbygget, i dollar, kantats av sedan 2006. Invigningen var från början planerad till 2008. Nu är beskedet 2017, då Confederations Cup avgörs.

Det är inte så många som passerar ut från bygget på kvällarna. De flesta av de drygt 2 000 som arbetar där inne bor också innanför staketet.

– De kommer från södra Ryssland och från Tadjikistan och Uzbekistan, berättar Natalia. Det finns en halv miljon migrantarbetare i S:t Petersburgsregionen, enligt byggfacket. Bara var femte av dem har arbetstillstånd. Deras utsatthet utnyttjas av arbetsgivarna.

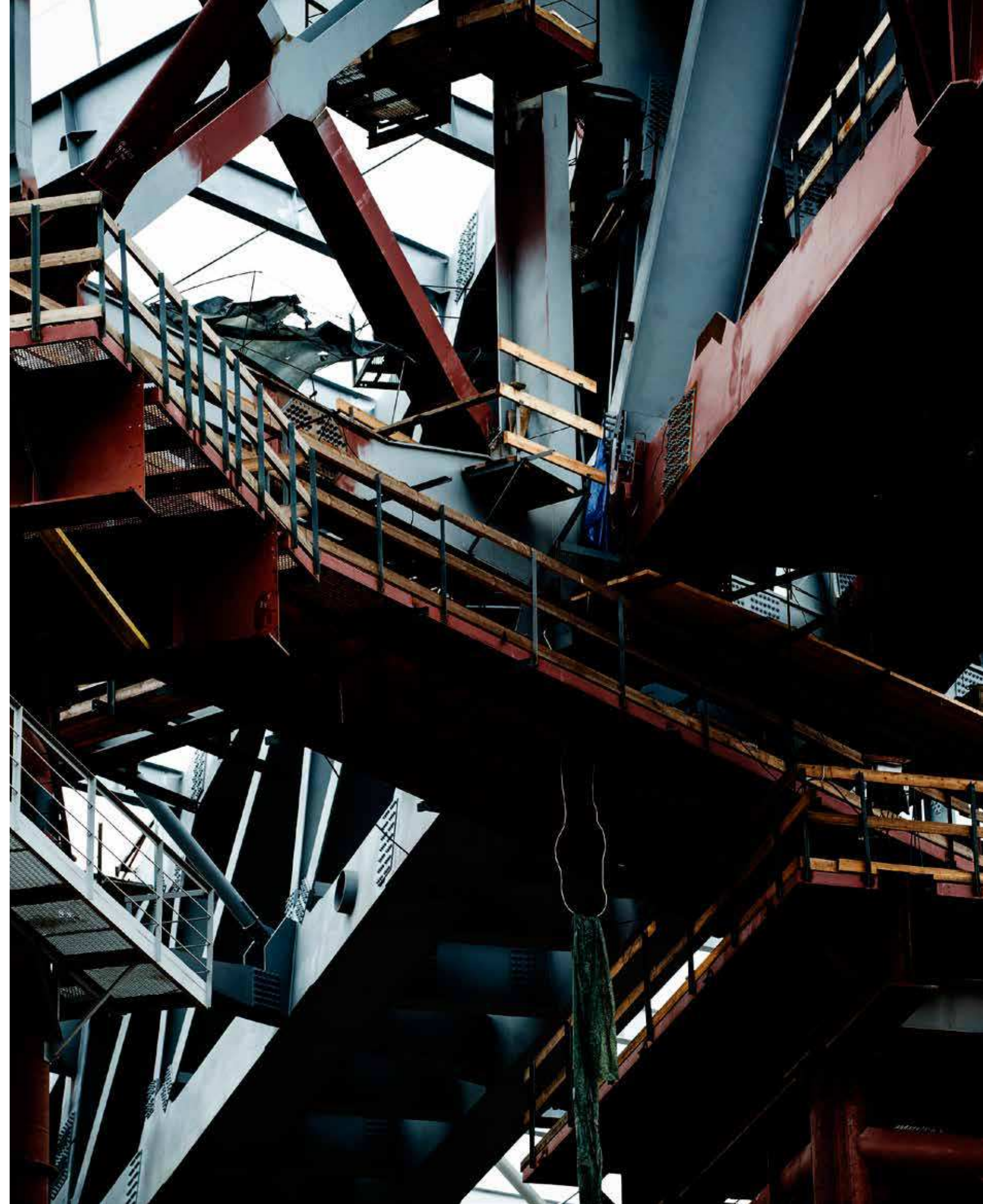
– De bor i de där barackerna, fortsätter Natalia och pekar upp mot en av många tvåvåningslängor med byggbodar som syns över staketet.

Innanför fönstren skymtar våningssängar. Några av de boende öppnar ett fönster på glänt. De berättar att de är uzbeker, mer vill de inte säga.

Armeraren Said hinner berätta lite mer under sin promenad till metron.

– Vi bor fyra och fyra i varje bod. Det finns fyra sängar och en spis. Vi är 20 stycken som delar på dusch, toalett och kokmöjligheter.

Enligt det ryska byggfacket så är det inte tillåtet att ordna boende på arbetsplatsen. Men de konstaterar samtidigt att den gamla sovjetiska lagen som förbjöd det är avskaffad. En ny lag är på gång, men just nu är det inte olagligt.

Said som kommer från Tadjikistan, är inte nöjd med boendet, men det får gå, säger han.

– Jag är här för pengarna, lönen är inte så dålig.

Spännvidden mellan lönerna är stor. Natalia tjänar 2 800 kronor i månaden.

Det globala byggfacket har intervjuat 14 av arenabyggarna. Den genomsnittliga lönen bland dem var 5 500 kronor per månad. Ungefär som genomsnittet i branschen i S:t Petersburg.

Inne på bygget är det rörigt och mörkt. Entreprenören, Transstroy, har ett 80-tal stora under-entreprenörer men har inte koll på hur många av dem som i sin tur har anlitat andra firmor.

Byggfackets vice ordförande, Alexander Tanasi, vet inte hur många medlemmar som arbetar på stadion och det är lite oklart om något av företagen har kollektivavtal.

– Men vi håller just nu på med förhandlingar om ett branschavtal i regionen. Vi kommer att trycka på för att det ska gälla för flera av företagen som finns här, säger han.

Said rycker lite på axlarna när facket kommer på tal. Han har ingen kommentar, säger han.

– Men fotbolls-VM är bra. Det ger ju jobb.

**SAID TJÄNAR 40 000 RUBEL,
CIRKA 6 300 KRONOR, PER
MÅNAD EFTER SKATT.
FÖR ATT NÅ DEN NIVÅN
ARBETAR HAN MELLAN 50
OCH 60 TIMMAR I VECKAN.**

MIGRANTER FRÅN CENTRALASIEN OCH BALKAN LOCKADES AV FAGRA LÖNELÖFTEN SOM I MÅNGA FALL VISADE SIG VÄRDELÖSA.

Elva städer i Ryssland tar emot när landet arrangerar fotbolls-VM 2018. President Vladimir Putin sa i oktober 2014 att 16 miljarder US-dollar investeras inför VM. Förutom arenorna byggs det trafikleder, flygplatser, tunnelbanor och järnväg. Men erfarenheterna från Rysslands förberedelser för vinter-OS i Sotji har väckt farhågor om arbetsvillkoren. Minst 70 byggnadsarbetare dog då. Uppgiften är bekräftad officiellt, enligt ryska byggfackets ordförande Boris Soshenko.

Normalt har Sotji 10 000 byggnadsarbetare. Men under åren före OS arbetade närmare 100 000 med byggnation. Migranter från Centralasien och Balkan lockades av fagra lönelöften som i många fall visade sig värdelösa. Vittnesmål om bluffkontrakt, uteblivna löner och bestraffningar mot de som vågat protestera var vanliga. Samvetslösa arbetsgivare hade stöd av myndigheter och köpte övervakning av privata vaktbolag.

Nu, inför förberedelserna för Rysslands fotbolls-VM, är oron stor i det globala bygg- och träfacket, BTI, för en upprepning. Tillsammans med det ryska byggfacket har en plan gjorts upp, för organisering, avtalstecknande och bevakning av arbetsvillkoren.

Enligt FN:s arbetsorgan, ILO, fanns det 14 miljoner migrantarbetare i Ryssland 2012. Hälften av dem arbetade i byggbranschen. Många söker sig till arrangörstäderna i hopp om arbete.

**MÅNGA SÖKER SIG TILL
ARRANGÖRSSTÄDERNA I
HOPP OM ARBETE.**

RYSSLANDS ARENOR

LUZJNIKISTADION, MOSKVA

Finalarena med 81 000 platser.

Renoverad av en entreprenör som har avtal och, enligt byggfacket, bra arbetsförhållanden.

ZENITSTADION, S:T PETERSBURG

69 000 platser.

Renoveras sedan 2006. Cirka 2 000 anställda, få av dem i företag med avtal.

OTKRITIE ARENA, MOSKVA

46 000 platser.

Invigd hösten 2014. Nybyggd hemmaarena för Spartak Moskva.

KAZAN ARENA, KAZAN

46 000 åskådare var på plats vid invigningen 2013.

Hemmaarena för Rubin Kazan.

CENTRALSTADION, JEKATERINBURG

Byggs ut till en kapacitet på 45 000 åskådare.

FISJTSTADION, SOTJI

Invigningsarenan vid Vinter-OS 2014 rymmer 47 000 åskådare.

SAMARASTADION I SAMARA

Bygget påbörjas 2015.

Facket i Samara hoppas på en lokal entreprenör som har kollektivavtal.

VOLGA ARENA I NIZJNIJ NOVGOROD.

Påbörjas 2015. Ska rymma 45 000 åskådare.

NYBYGGD STADION I KALININGRAD

Plats för 45 000. Staden saknar lag i ryska förstaligan.

YUBILEYNIYSTADION I SARANSK

Började byggas 2010. När staden blev VM-arrangör växte projektet och efter invigningen får andraligans Mordovija spela för läktare som rymmer 45 000 åskådare.

LEVBERDON ARENA I ROSTOV VID DON

Stora investeringar i infrastruktur påbörjades 2014. Byggstart 2015. 45 000 platser.

POBEDASTADION I VOLGOGRAD

En ombyggd arena med plats för 45 000 åskådare. Pobeda betyder seger.

Det var här, i dåvarande Stalingrad, som naziarmén stoppades i andra världskriget.

FAKTA RYSSLAND

Invånare: 142 miljoner.

Förväntad livslängd: 70 år.

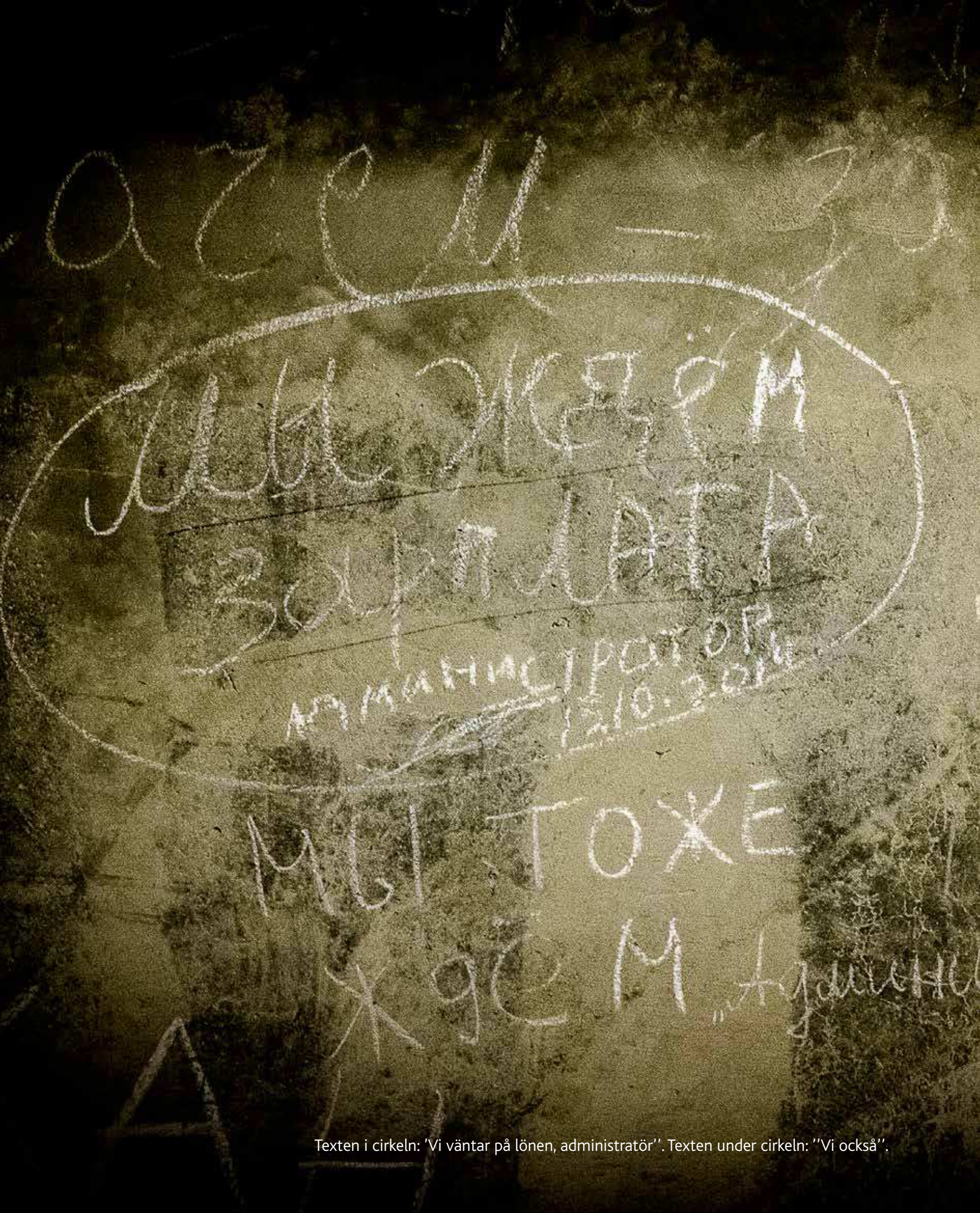
Yta: 17 miljoner kvadratkilometer, störst i världen.

Statsskick: President Vladimir Putin valdes på sex år 2012.

Putins parti, Enade Ryssland, dominerar i parlamentet, Duman.

Arbetslöshet: 5,8 procent (2013).

Fackföreningen: Det ryska byggfacket, bygg- och byggmaterialindustriarbetarnas fackförening organiserar färre än tio procent av tre miljoner byggnadsarbetare.

Texten i cirkeln: 'Vi väntar på lönen, administratör'. Texten under cirkeln: "Vi också".

VISA SOLIDARITET – GE DITT BIDRAG TILL BYGGNADS SOLIDARITETSFOND

Du kan bidra till att byggnadsarbetare i andra länder får möjlighet att kräva bättre arbetsvillkor! Genom att ge en hundralapp i månaden till Byggnads Solidaritetsfond ökar du möjligheten för fackligt aktiva att kämpa för bättre villkor. Som du sett på tidigare sidor är villkoren oftast sämre än de du själv har.

Solidaritetsfonden har projekt i många länder, både nära och långt borta. Just nu är migranternas situation, särskilt i Gulfstaterna, i fokus. Fondens pengar går till att ge dem möjlighet att organisera sig. Men pengar från fonden används också i projekt i flera länder och i en del fall i regionala projekt. Det globala bygg- och träfacket, BTI, medverkar i alla projekt och nästan alla får också stöd av biståndsmyndigheten Sida. Vill du påverka hur pengarna används kan du lämna förslag via din avdelning i Byggnads.

Vi behöver bli fler som bidrar! Om vi alla ger en hundralapp per månad gör det skillnad. Lämna ditt bidrag på postgiro 30200-0 eller anmäl en autogirering till Byggnads Solidaritetsfond.

Visa solidaritet – ge ditt bidrag till Byggnads Solidaritetsfond. Tillsammans är vi starka!

BYGGNADSARBETARE I RYSSLAND OCH SVERIGE

	RYSSLAND*	SVERIGE
Nettolön**	33 kronor per timme (+32 %)**	140 per timme
Antal gånger som lönen räcker till minsta levnadskostnad	4,5 enligt norm, 0,7 enligt facket	1,8
Max veckoarbetstid enligt lag	40 timmar	40 timmar
Dödsolyckor i byggbranschen, totalt	68 medlemmar i facket, en av tio förolyckade är fackmedlem	7
Antal per 100 000 anställda	23	7
Andel som är med i facket	Cirka 10 procent	68 procent
Boendekostnad per månad	3 650 kronor	7 300 (+ 18 %)**
Varukassen		
Kyckling, 1 kilo	21,40 (+ 20 %)**	35,95 (+ 9 %)**
Bananer, 1 kilo	8,55 (-1,5%)**	24,95 (+ 9 %)**
Ris, 1 kilo	7,00 (+ 9 %)**	26,95 (- 7 %)**
Solrosolja, 1 liter	10,15 (- 9%)**	29,90 (+ 3 %)**
Toapapper, 4 rullar	13,00 (+ 52%)**	27,95 (- 12 %)**
Alla fem varorna	60,10 (+ 15%)**	145,70 (oförändrat)**

*Rysslands valuta, rublen, är i kris. Priserna i tabellen är omräknade i kronor enligt kurs den 1 december 2014.
Kvar när skatt är avdragen. * Förändring sedan 2012 i nationell valuta.

BYGGNADS
www.byggnads.se

Rakennusliitto
www.rakennusliitto.fi

Elektrikerna
www.sef.se

FACKET FÖR SKOGS-, TRÄ-
OCH GRAFISK BRANSCH
www.gs.se

seko
www.seko.se

**Svenska
MÅLAREFÖRBUNDET**
www.malareforbundet.se

unionen

www.unionen.se